

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 5Co/139/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7517211288
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ján Slobodník
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2019:7517211288.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jána Slobodníka a sudcov JUDr. Slávky Zbrovjanovej a JUDr. Andreja Šalatu v spore žalobkyne G. C., H.. XX.X.XXXX, S., N. XXX/XX, právne zast. JUDr. Vladimírom Sidorom, advokátom, Hlohovec, Železničná 4/A, proti žalovanému TELERVIS PLUS a.s., Bratislava, Staré Grunty 7, IČO: 35 717 769, právne zast. JUDr. Alanom Strelákom, advokátom, Bratislava, Na vršku 12, o zaplatenie 266,- € s prísl., o odvolaní žalobkyne proti rozsudku 8Csp/202/2017-105 z 14.1.2019 Okresného súdu Košice- okolie

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Stranám sporu nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie (ďalej aj súd) rozsudkom rozhodol, že žalobu zamietá a žalovaný má nárok na náhradu 100 % trov konania proti žalobkyne s tým, že o výške trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením súdom prvej inštancie.

2. V odôvodnení rozhodnutia o. i. uviedol, čoho sa žalobkyňa žalobou z 28.4.2017 domáhala, a ako ju odôvodnila, ako sa k žalobe vyjadril žalovaný, ďalej čo zistil z listinných dôkazov, že 3.1.2014 žalovaný ako veriteľ a žalobkyňa ako dlžník uzavreli Zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX podľa zákona č. 129/2010 Z.z., predmetom ktorej bolo poskytnutie bezúčelového, hotovostného, spotrebiteľského úveru vo výške 700,- €, že úver bol poskytnutý za celkový úrok vo výške 20 % z istiny, pričom za poskytnutie úveru si veriteľ účtoval servisný poplatok vo výške 18 % z istiny, že žalovaná sa zaviazala zaplatiť žalobcovi ako veriteľovi spolu 966,- €, ktorá suma pozostávala z istiny vo výške 700,- €, úroku vo výške 20 % z istiny (140,- €) a servisného poplatku vo výške 18 % z istiny (126,- €) a to všetko v 13 mesačných splátkach, že v zmluve bola priemerná RPMN uvedená vo výške 45,94 % a RPMN úveru 67,70 %, že 3.1.2014 uzavrela žalobkyňa so žalovaným ako poskytovateľom Zmluvu o poskytovaní domáceho servisu, predmetom ktorej je úprava vzájomných práv a povinností pri využívaní domáceho servisu klientom, ktorý sa zaväzuje zaplatiť poskytovateľovi odmenu vo výške 286,65 € a to v pravidelných 3 mesačných splátkach vo výške 95,55 €. Ďalej uviedol, že podľa potvrdenia o úhradách na úver žalobkyňa uhradila žalovanému na úver 3.1.2014 splátku 3,50 €, 28.1.2014 splátku 7,- €, 25.2.2014 splátku 3,50 €, 24.4.2014 splátku 96,- €, 23.5.2014 splátku 96,- €, 23.6.2014 splátku 96,- €, 22.7.2014 splátku 96,- € a 15.8.2014 splátku 568,- €, t.j. spolu 966,- €. Na zmluvu o domácom servise uhradila žalobkyňa žalovanému 3.1.2014 sumu 95,55 €, 28.1.2014 sumu 44,19 €, 25.2.2014 sumu 52,- € a 25.3.2014 sumu 94,91 €, t.j. spolu 286,65 €. Podľa protokolu o zápočte v zmysle bodu 5 obchodných podmienok z 21.8.2014 žalobkyňa a žalovaný sa dohodli na zápočte pohľadávky dlžníka (žalobkyne) na vrátenie úroku s pohľadávkou veriteľa (žalovaného) na poplatok za predčasné splatenie úveru. Na základe uvedeného veriteľ vracia dlžníkovi preplatok vo výške 125,36 €.

3. Na základe takto zisteného skutkového stavu súd následne citoval § 52a ods. 1, 2, § 100 ods. 1 veta druhá, § 107 ods. 1, 2, § 451 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 2, § 2, § 9 ods. 2, § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách a uviedol, že v konaní bola medzi stranami sporná otázka právneho posúdenia veci, nakoľko žalobkyňa svoj nárok odvodzovala z toho, že úver, ktorý jej žalovaný poskytol je v súlade s § 11 ods. 1 písm. b) zákona č. 129/2010 Z.z. bezúročný a bez poplatkov a žiadala, aby súd zaviazal žalovaného zaplatiť jej 266,- € t.j. sumu, ktorú zaplatila navyše oproti istine úveru, ktorý jej žalovaný poskytol. Žalovaný namietal tvrdenia žalobkyne o absencii podstatných náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere, s ktorým zákon č. 129/2010 Z.z. ako následok spája, že úver je bezúročný a bez poplatkov a vo veci vzniesol námietku premlčania. Dôvodil, že zmluva o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX medzi žalobkyňou ako dlžníkom a žalovaným ako veriteľom je v zmysle § 2 písm. d) zákona č. 129/2010 Z. z. svojou povahou zmluvou o spotrebiteľskom úvere, pretože bola uzavretá medzi veriteľom - právnickou osobou, ktorá poskytovala spotrebiteľské úvery v rámci svojej podnikateľskej činnosti a na druhej strane spotrebiteľom ako fyzickou osobou, ktorá nekonala v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania. Žalobkyňa ako spotrebiteľ sa zaviazala poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom. Po preskúmaní jednotlivých obsahových náležitostí zmluvy súd zistil, že zmluva v rozpore s § 9 ods. 2 písm. k) zákona o spotrebiteľských úveroch neobsahuje výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. V zmluve sa uvádza len výška splátky 95,55 € (resp. 3,50 € pri prvých troch splátkach) bez bližšej špecifikácie, tzn. nie je uvedená výška splátky istiny, úroku a servisného poplatku, ktorý predstavoval 126,- €, a ktorý sa žalobkyňa zaviazala žalovanému zaplatiť. Zákonom stanovené členenie a uvedenie jednotlivých položiek úveru predstavuje prehľadné vymedzenie povinnosti dlžníka tak, aby sa dokázal zorientovať v ponuke, a aby zároveň nebolo možné, aby si veriteľ voči dlžníkovi uplatňoval aj nároky, na ktoré nemá právo. Za doplnkové služby v zmysle Zmluvy o poskytovaní domáceho servisu, ktorá bola medzi účastníkmi zmluvného vzťahu dojednaná osobitnou zmluvou, vrátane odmeny za takúto službu, bola žalobkyňa povinná zaplatiť žalovanému odmenu vo výške 286,55 €, avšak inkludovanú v jednotlivých splátkach úveru. Pri právnom posúdení zmluvy o poskytovaní domáceho servisu úveru súd aplikoval § 52a Občianskeho zákonníka, keď z povahy zmlúv, ako aj stranám známeho účelu týchto zmlúv pri ich uzatváraní vyplýva, že tieto zmluvy (úverová zmluva a zmluva o poskytovaní domáceho servisu) od seba sú vzájomne závislé. Za takéhoto stavu náklady spojené s doplnkovou službou mali byť započítané do ročnej percentuálnej miery nákladov, nakoľko sa jedná o dodatočné náklady spotrebiteľa v súvislosti s poskytnutým úverom. V prejednávanej spore však postup veriteľa naopak spôsobil stav, kedy cena tejto služby nebola zarátaná do RPMN ako výdaj, ktorý nepochybne žalobkyňa ako spotrebiteľ mala zaplatiť. Týmto postupom veriteľ de facto obišiel zákon vo vzťahu k správne určeniu príslušnej ročnej percentuálnej miery nákladov úveru. Uvedeným postupom zároveň dochádza k stavu, kedy náklady dojednanej dodatočnej služby nie sú zarátané do nákladov spotrebiteľa a je vyvolaný stav nesprávne numericky nižšej RPMN napriek tomu, že v skutočnosti pri započítaní uvedenej dodatočnej služby by sa tieto náklady premietli do vyššej RPMN. Súd mal s poukazom na vyššie uvedené skutočnosti za preukázané, že v úverovej zmluve absentuje jej povinná obsahová náležitosť podľa § 9 ods. 2 písm. j) zákona č. 129/2010 Z.z. a to správne uvedená výška RPMN, čoho následkom je, že úver je bezúročný a bez poplatkov podľa § 11 ods. 1 písm. b) zákona č. 129/2010 Z.z. Súd sa stotožňuje aj s tvrdením žalobkyne, že ak veriteľ úver poskytol za celkový úrok 20 % z istiny a za poskytnutie úveru si ďalej účtuje 18 % bez bližšej špecifikácie, za akú konkrétnu službu poskytnutú spotrebiteľovi účtuje najprv 20 % a následne 18 %, takéto dojednanie je nezrozumiteľné a potom následne v tejto časti je zmluva absolútne neplatná. Keďže žalobkyňa poskytol žalovaný úver vo výške 700,- € a žalobkyňa na tento úverový prípad uhradila žalovanému 966,- €, rozdiel medzi týmito sumami t.j. 266,- € predstavuje bezdôvodné obohatenie žalovaného na úrok žalobkyne.

4. K lehote na vydanie bezdôvodného obohatenia a námietke premlčania vznesenej žalovaným súd uviedol, že § 107 Občianskeho zákonníka ustanovuje kombinované premlčacie doby, a to subjektívnu, ktorá je dvojročná a objektívnu, ktorej dĺžka je určená rozdielne podľa charakteru získania bezdôvodného obohatenia. V prípade, že bolo bezdôvodné obohatenie získané bez úmyselného konania, jej dĺžka je tri roky. Ust. § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka upravuje začiatok plynutia subjektívnej premlčacej lehoty a súčasne určuje dĺžku tejto premlčacej lehoty v trvaní dvoch rokov. Pre začiatok jej plynutia je rozhodujúci deň, keď sa oprávnený v konkrétnom prípade skutočne dozvie o vzniku bezdôvodného obohatenia na jeho úkor a subjekte, ktorý sa bezdôvodne obohatil. Žalobkyňa vo vyjadrení z 12.1.2018 (na č.l. 59 spisu) uviedla, že začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby v danom prípade je možné spojiť najskôr so skutočnosťou, kedy jej právny zástupca oznámil, že jej zmluva vykazuje také

nedostatky, s ktorými zákon spája sankciu - bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru. Týmto dňom je deň, kedy udelila svoju právnomu zástupcovi plnomocenstvo na zastupovanie, ktoré je založené v súdnom spise. Oprávnený sa dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil v zmysle ust. § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka vtedy, keď získa znalosť tých skutkových okolností, z ktorých je možné vyvodiť zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie, pričom skutočnosť získania informácií tiež o právnej stránke možnosti domáhať sa vydania bezdôvodného obohatenia (napríklad o tom, ako možno právne kvalifikovať jeho nárok), nie je pri posudzovaní okamihu začatia plynutia subjektívnej premlčacej doby vôbec relevantná (por. napr. tiež uznesenie NS SR sp. zn. 3 Cdo 169/2017 zo dňa 10.1.2018). V právnej praxi tento názor pri posudzovaní nárokov na vrátenie neprávom zaplatených úrokov alebo poplatkov zo spotrebiteľských zmlúv viedol k záveru, že nakoľko sa znalosť zákona predpokladá, spotrebiteľ disponuje už pri uzavretí spotrebiteľskej zmluvy skutkovými informáciami, čo v zmluve chýba alebo odporuje zneniu zákona, a preto pokiaľ plnil na základe zmluvy neplatnej z týchto dôvodov, od počiatku plnil s vedomím skutočností objektívne umožňujúcich poznať, že sa tým veriteľ na jeho úkor obohatil. V prípade posúdenia úverových zmlúv ako bezúročných a bezpoplatkových, začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby časovo splýva s okamihom úhrady tej ktorej sumy, ktorú nad rámec skutočne poskytnutých peňazí dlžník veriteľovi zaplatil (uznesenie Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 11Co/218/2018 zo dňa 15.8.2018). Vysporiadanie sa s námietkou premlčania vznesenou žalovaným súd po tom, čo opakovane predvolal na pojednávanie žalobkyňa, aby ju vypočul k okolnostiam, kedy získala znalosť o tých skutkových okolnostiach, z ktorých je možné vyvodiť zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie. Ona sa na pojednávanie opakovane nedostavila a to napriek tomu, že bola predvolaná s poznámkou, že jej účasť na pojednávaní je nevyhnutná za účelom jej vypočutia. Pri úverových zmlúv ako bezúročných a bezpoplatkových začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby časovo splýva s okamihom úhrady tej ktorej sumy, ktorú nad rámec skutočne poskytnutých peňazí dlžník veriteľovi zaplatil súd konštatoval, že žalobkyňa si nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia uplatnila po uplynutí 2 ročnej subjektívnej premlčacej doby, keďže žalobu podala na poštovú prepravu 22.6.2017 a poslednú úverovú splátku zaplatila žalovanému 15.8.2014. S poukazom na vznesenú námietku premlčania žalovaným nebolo možné žalobkyni premlčané právo priznať, preto súd žalobu zamietol. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Žalovaný bol v konaní plne úspešný, preto súd rozhodol, že má nárok na náhradu 100 % trov konania proti žalobkyni. V súlade s § 262 ods. 1 CSP súd rozhodoval len o nároku na náhradu trov konania, o ich výške podľa § 262 ods. 2 CSP rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

5. Proti tomuto rozsudku podala v zákonnej lehote odvolanie žalobkyňa z odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), d) f) a h) CSP a navrhla, aby odvolací súd rozsudok zmenil tak, že žalobnému návrhu v celom rozsahu vyhovie a prizná jej náhradu trov konania. Rozsudok považuje za arbitrárny a nepreskúmateľný bez opory v právnom poriadku, vykonanom dokazovaní, bez aplikácie príslušných (síce formálne uvedených v rozsudku) ustanovení právnej úpravy, nie len zákona o spotrebiteľských úveroch rovnako Občianskeho zákonníka pokiaľ ide o kogentnú právnu úpravu neprijateľných zmluvných podmienok. Poukázala na uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7 Cdo 201/2014, sp. zn. 2 Cdo 241/2009 zo dňa 29.4.2010, z ktorých citovala. Ďalej uviedla, že rozhodnutie postráda akékoľvek odôvodnenie záverov, ktoré súd vyslovil v obsahu odôvodnenia svojho rozhodnutia, a ktoré napokon nie je ani úvahou súdu, ale konštatáciou, ktorá však rovnako ako závery súdu, nemá oporu vo vykonanom dokazovaní resp. ani dôkazných prostriedkoch. Predmetom konania bola Zmluva o spotrebiteľskom úvere uzatvorená medzi žalobkyňou a žalovaným, ktorá trpela vadami, čo bolo medzi stranami sporné, čo vyplýva z bodu 8. rozsudku, na ktorý poukázala. Teda je zrejmé, že spor medzi stranami o bezúročnosti mal vyriešiť záväzným spôsobom súd. Sám žalovaný (odborne spôsobilá osoba) žiadne vady zmluvy nevidel, potom nie je zrejmé premlčanie akého nároku namietať. Súd uvedenú spornosť vyriešil v bode 9. rozsudku "...Keďže žalobkyni poskytol žalovaný úver 700 € a žalobkyňa na tento úverový prípad uhradila žalovanému 966 €, rozdiel medzi týmito sumami t.j. 266 € predstavuje bezdôvodné obohatenie žalovaného na úrok žalobkyne." V ďalšom poukázala na obsah bodu 10-11 rozsudku. Je absolútne zjavné, že rozhodnutie súdu okrem toho, že ide nepreskúmateľný akt, je vzájomne si odporujúci v odôvodnení svojich záverov. Najprv súd konštatuje, že medzi stranami bola sporná bezúročnosť, pričom žalobkyňa viazala svoju vedomosť (o tom, že na vadnú zmluvu plniť nemusela) na poradu s právnym zástupcom. Súd síce uviedol, že na všetkých predvolaniach na pojednávanie mala byť uvedená poznámka o tom, že účasť žalobkyne je nutná. Právnomu zástupcovi boli predvolania doručené, avšak ani na jednom z nich sa uvedená poznámka nenachádza. Napriek

uvedenému súd konštatoval premlčanie nároku žalobkyne, pričom súd stotožnil plynutie subjektívnej a objektívnej lehoty na 15.8.2014, kedy žalobkyňa uhradila istinu poskytnutého úveru žalovanému. Žalobkyňa mohla nadobudnúť skutočnú vedomosť o bezdôvodnom obohatení práve a až na základe rozhodnutia súdu, ktorý vec posúdil a konštatoval, že zmluva nespĺňala zákonné náležitosti, a teda sa na ňu uplatní fikcia bezúročnosti a bezpoplatkovosti. Pred týmto momentom sa žalobkyňa a jej právny zástupca mohli skutočne len domnievať, že zmluva zákonné náležitosti nespĺňa, tak ako sa žalovaný a jeho právny zástupca domnievajú, že zmluva zákonné náležitosti spĺňa. Žalovaný - z pozície subjektu poskytujúceho úver, ktorý má vedomosť o právnej úprave - pred začatím súdneho konania a počas celej doby jeho trvania tvrdí, že zmluva je v súlade s právnou úpravou, a teda nie je bezúročná a bez poplatkov (že na plnenie získané na základe zmluvy rozhodne má a vždy mal nárok). Zároveň však rovnaký subjekt (žalovaný, ktorý tvrdí, že zmluva je v súlade so zákonom), účelovo tvrdí, že žalobkyňa vedela o tom, že zmluva nie je v súlade s právnou úpravou, a teda je jasné aj to, že vedela o vzniku bezdôvodného obohatenia od počiatku; teda podľa názoru žalovaného je zmluva v súlade so zákonom, avšak ak by náhodou nebola, potom o tom žalobca ako spotrebiteľ musel od počiatku vedieť. Potom takéto rozhodnutie sa považuje za definitívne vyriešenie/určenie práv a povinností medzi účastníkmi súdneho konania. Pred rozhodnutím vo veci sú obe sporové strany presvedčené o tom, že ich právne posúdenie veci je správne. Začiatok plynutia subjektívnej lehoty súd určil na deň 15.8.2014 (zaplatením sumy poskytnutého úveru) začala plynúť subjektívna aj objektívna premlčacia lehota, čo je v absolútnom rozpore s rozsudkom Najvyššieho súdu SR vo veci pod sp.zn.: 4 Cdo 256/2010, 4 Cdo 256/2010 z 28.9.2011 kde NS SR jasne ustálil, že : „...Počiatok subjektívnej premlčacej doby práva na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa neviaže k dátumu splatnosti, ako je to pri začiatku všeobecnej premlčacej doby podľa § 101 Občianskeho zákonníka, ale k inej skutočnosti, ktorou je vedomosť oprávneného o tom, že na jeho úkor došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa obohatil.“ Súd síce nemal preukázanú skutočnú vedomosť žalobkyne o tom, kedy sa dozvedela podstatné skutkové okolnosti, pre ktoré by získala vedomosť o tom, že na Zmluvu plniť nemala (nie že plnila, o tom žalobkyňa vedela), z rozsudku nevyplýva, prečo súd neakceptoval tvrdenie žalobkyne o tom, že až po porade s právnym zástupcom žalobkyňa získala vedomosť o tom, že došlo k bezdôvodnému obohateniu (resp. existuje predpoklad). Vo svojich podaniach poukazovala na mnohopočetnú a čo je dôležitejšie ustálenú rozhodovaciu prax v tejto otázke, s čím sa konajúci súd nijako nevysporiadal. Poukázala na to, že odôvodnenie rozsudku má obsahovať dostatok dôvodov a ich uvedenie má byť zrozumiteľné. Súd je povinný formulovať odôvodnenie spôsobom, ktorý zodpovedá základným pravidlám logického, jasného vyjadrenia, logickej a výstižnej skutkovej a právnej argumentácii, čo v súdnej veci úplne absentuje. Pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby je rozhodujúci deň, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil. Vždy je teda rozhodujúce zistenie skutkového stavu. Počiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby nie je možné automaticky stotožňovať so začiatkom plynutia objektívnej premlčacej doby, t.j. momentom vzniku bezdôvodného obohatenia. Práve preto (vychádzajúc z uvedených právnych názorov judikatúry i literatúry, na ktoré žalobca poukáže vo svojom odvolaní) možno upriamiť pozornosť na to, že ide o subjektívnu lehotu, ktorá má takýto názov preto, že pri zvažovaní začiatku jej plynutia treba vždy počítať aj so subjektívnym faktorom, teda s možnosťami a konkrétnymi okolnosťami viažucimi sa na toho, kto si práva v tejto lehote uplatňuje. Relevanciu má teda v tomto prípade to, odkedy sa dotknutá osoba dozvie, že plniť nemala, a nie, že plnila. Z nateraz zisteného skutkového stavu vyplýva, že súd iba konštatoval stotožnením plynutie lehôt objektívnej aj subjektívnej premlčanie nároku žalobkyne, o ktorom sám súd najprv musel prejudiciálne rozhodnúť. Ako vyplýva z početných rozhodnutí súdov, pre začiatok plynutia subjektívnej doby je rozhodujúcim poznanie skutkových okolností na okolnosti nie zo zmluvy, ale okolnosti z porušenia práva, v danom prípade z bezdôvodného obohatenia, vyžaduje skutočná (preukázaná) nielen predpokladaná vedomosť oprávneného (R25/1986). Zdá sa teda, že nepostačujú pochybnosti, ale „dozvedenie“ sa o skutkových okolnostiach bezdôvodného obohatenia. Podobne česká judikatúra (rozsudok Najvyššieho súdu ČR pod sp. zn. 25Cdo/3306/2007) upriamuje pozornosť na to, že v prípade bezdôvodného obohatenia získaného plnením z neplatného právneho úkonu, je pre začiatok plynutia premlčacej doby rozhodujúci subjektívny moment, kedy oprávnený zistí také okolnosti, z ktorých možno vyvodit, že právny úkon, z ktorého bolo plnené je neplatný. Súd vôbec nezisťoval, kedy sa žalobkyňa dozvedela o relevantných skutkových okolnostiach pre podanie žaloby, a teda o skutku nie zo zmluvy, ale o skutku z porušenia práva, a teda o všetkých skutkových zložkách bezdôvodného obohatenia (vady zmluvy na ktoré žalobca poukazoval) tak, aby mohol podať žalobu (napr. rozsudok NS SSR sp. zn. Cpj 37/98 - R 1/1979, NS ČR sp.zn. 33Odo/306/2005, NS ČR sp. zn. 25Cdo/3306/2007, mutatis mutandis NS ČR sp. zn. 33Cdo 83/2004). Teda o skutočnej, nie predpokladanej vedomosti o skutku z porušenia práva. Vo vzťahu k povinnosti súdu dostatočne odôvodniť svoje rozhodnutie

poukázala na článok 46 ods. 1 Ústavy SR, na nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 33/2012, II. ÚS 300/06 zo dňa 4.1.2007 uznesenie Najvyššieho súdu SR 7Cdo 201/2014, 2Cdo 241/2009 z 29.4.2010, rozsudok ESLP Beian proti Rumunsku, článok 2 ods. 1 a 2 CSP. K posúdeniu existencie skutočnej vedomosti o bezdôvodnom obohatení uviedla, že v prípade subjektívnej premlčacej doby je jej začiatok viazaný na skutočnú vedomosť žalobcu o tom, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a o osobe, ktorá sa na jeho úkor obohatila. Slová „keď sa oprávnený dozvie“ je potrebné vykladať v tom zmysle, že žalobca musel nadobudnúť vedomosť o skutočnostiach uvedených v § 107 ods. 1 OZ. Nie je možné len predpokladať, že by žalobca mohol skutkové okolnosti vedieť, alebo že by sa to mohol dozvedieť alebo mal dozvedieť, ak by vynaložil potrebnú starostlivosť. Uvedený základný predpoklad je potvrdený v desiatkach rozhodnutí súdov, vrátane rozhodnutí Najvyššieho súdu SR a Najvyššieho súdu ČR napríklad NS SR pod sp. zn. 2 Cz 35/77 v spojení s uznesením ÚS SR pod sp. zn. III. ÚS 413/2013 „...Sťažovateľ tvrdí, že „treba zisťovať možnosť, kedy sa (oprávnený) mohol dozvedieť o (rozhodujúcich) skutkových okolnostiach“. Citovaný názor nie je v súlade s ustálenou judikatúrou súdov, ktorá jednoznačne konštatuje, že pre začiatok behu subjektívnej premlčacej doby... sa vyžaduje skutočná, a nie iba predpokladaná vedomosť oprávneného o tom, že na jeho úkor bol získaný majetkový prospech, a o tom, kto ho získal. Nie je rozhodujúce, že oprávnený sa mohol o tom dozvedieť pri vynaložení potrebnej starostlivosti.“ Následne poukázala na rozhodnutia Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 30 Cdo 4366/2007, sp. zn. 5 Cdo 121/2009, sp. zn. 33 Odo 477/2001. K posúdeniu rozsahu požadovanej skutočnej vedomosti o bezdôvodnom obohatení uviedla, že rozsah požadovanej skutočnej vedomosti žalobcu vyplýva priamo z právnej úpravy a rozdeľuje sa na dve základné časti, ktorými sú vedomosť o osobe ktorá sa obohatila a vedomosť o tom, že došlo k bezdôvodnému obohateniu. Ak má byť dodržaný výklad posúdenia vedomosti žalobcu o bezdôvodnom obohatení, ako ho opakovane konštatujú Najvyšší súd SR a Najvyšší súd ČR (t.j. požiadavka skutočnej, nie len predpokladanej alebo možnej vedomosti), potom môžeme zároveň tvrdiť, že ak žalobca mal získať skutočnú (nie len predpokladanú) vedomosť o bezdôvodnom obohatení, musel poznať nasledovné skutočnosti: (i) existencia (uzatvorenie) zmluvy; (ii) rozsah povinností vyplývajúcich mu zo zmluvy (obsah zmluvy) a samotné plnenie zo zmluvy na účet žalovaného; (iii) skutočnosť, že jeho zmluva o úvere je vadná (v rozpore so zákonom) a preto sa na ňu vzťahuje zákonná fikcia bezúročnosti a bez poplatkovosti; Ani samotná vedomosť o skutočnostiach podľa ods. (i) a (ii) by ešte sama o sebe neznamenalala aj skutočnú vedomosť žalobcu o tom, že vzniklo bezdôvodné obohatenie. Na to, aby bezdôvodné obohatenie vzniklo je totiž zo zákona potrebné, aby sa uplatnila fikcia bezúročnosti a bez poplatkovosti úveru a na uplatnenie tejto fikcie je zase potrebné, aby boli splnené predpoklady presne špecifikované v zákone o spotrebiteľských úveroch (vadnosť zmluvy). Teda na to, aby sa žalobca skutočne dozvedel o bezdôvodnom obohatení, musel by skutočne vedieť, že na zmluvu o úvere sa vzťahuje fikcia bezúročnosti a bez poplatkovosti vyplývajúca zo zákona. Teda v tomto prípade je nadobudnutie skutočnej vedomosti spotrebiteľa o vadnosti (porušení práva) jeho zmluvy o úvere jednou z podstatných okolností o ktorých sa musí dozvedieť, aby bola naplnená subjektívna stránka jeho vedomosti o bezdôvodnom obohatení; následne už právna kvalifikácia plnenia na účet tretej osoby (žalovaného) nie je žiadnym spôsobom významná, a to aj v prípade, ak by spotrebiteľ nevedel o tom, že takéto plnenie je možné považovať za bezdôvodné obohatenie. V tejto súvislosti poukázala aj na rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu ČR a Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Cdo 121/2009, sp. zn. 25 Cdo 3306/2007. K posúdeniu skutočnej vedomosti s prihliadnutím na znalosť právnej kvalifikácie uviedla, že z judikatúry niektorých súdov vyplýva, že pri požiadavke na skutočnú vedomosť o bezdôvodnom obohatení sa nemá na mysli znalosť právnej kvalifikácie. Základným pochybením pri použití argumentu „pri vedomosti o skutkových okolnostiach získania bezdôvodného obohatenia sa nemá na mysli znalosť právnej kvalifikácie“ je jeho výklad spôsobom ako uplatňuje žalovaný, kedy sa na základe neho automaticky odôvodňuje existencia skutočnej vedomosti každého subjektu v akomkoľvek právnom vzťahu o bezdôvodnom obohatení (s použitím predpokladu vedomosti o právnej úprave, o jej aplikácii na dotknutý právny vzťah a o všetkých dôsledkoch, ktoré z toho vyplývajú). Zmyslom tohto argumentu je relevantne obhájiť skutočnosť, že subjektívna premlčacia doba začína plynúť momentom, kedy sa oprávnená osoba skutočne dozvie také okolnosti, ktoré sú relevantné pre uplatnenie jej práva na súde. Pri subjektívnej premlčacej dobe je vždy nevyhnutné skúmať subjektívny moment, ako to zdôrazňujú takmer všetky rozhodnutia súdov najvyšších inštancií; teda v žiadnom prípade nejde o pokus o automatizáciu posúdenia začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby, ako je to prezentované pri spotrebiteľských vzťahoch najmä zo strany poskytovateľov úverov a následne bez ďalšieho aj nesprávne prevzaté niektorými súdmi. Teda tvrdenie, že právna kvalifikácia nie je podstatná, žiadnym spôsobom nepopiera zásadu nevyhnutnej existencie skutočnej vedomosti oprávneného subjektu o bezdôvodnom obohatení, ale sa uplatní len ako podporné výkladové pravidlo. K posúdeniu dôvodov (skutkových podstát) vzniku bezdôvodného obohatenia a nevyhnutnosť ich odlišovania uviedla, že pri posúdení

plynutia subjektívnej premlčacej doby nie je bez významu ani určenie toho, či v konkrétnom prípade ide o plnenie získané bez právneho dôvodu alebo o plnenie získané z neplatného právneho úkonu. V tomto prípade jednoznačne na začiatku existoval právny dôvod plnenia, ktorým je samotná písomná zmluva o úvere uzatvorená medzi žalobkyňou a žalovaným, na základe ktorej žalobkyňa plnila svoje povinnosti (ako jej vyplývajú zo zmluvy). Vzhľadom na uvedené teda nemožno hovoriť o bezdôvodnom obohatení získanom bez právneho dôvodu (keďže právny dôvod existuje a je ním zmluva). Ďalej poukázala na to, že ak berie do úvahy povahu jednotlivých dôvodov vzniku bezdôvodného obohatenia, a to (i) plnenia z neplatného právneho úkonu, napríklad zmluvy, ktorá je absolútne neplatná z dôvodu jej rozporu so zákonom; a (ii) plnenia z dôvodu uplatnenia fikcie bezúročnosti a bez poplatkovosti zmluvy o úvere, ktorá (fikcia) sa uplatní z dôvodu rozporu zmluvy o úvere so zákonom, pričom zároveň platí, že v oboch prípadoch existuje písomná zmluva, na základe ktorej zmluvné strany plnili, potom by sa na bezdôvodné obohatenie získané plnením žalobcu z úverovej zmluvy (na ktorú sa vzťahuje fikcia bezúročnosti a bez poplatkovosti) malo nazerať ako na bezdôvodné obohatenie získané plnením z neplatného právneho úkonu a poukázala na rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 4 Cdo 237 / 2005, z ktorého citovala. V prípade bezdôvodného obohatenia získaného z neplatného právneho úkonu je absolútnou nevyhnutnosťou a štandardným postupom potvrdeným zo strany najvyšších súdnych autorít posudzovanie momentu, kedy sa oprávnený subjekt (žalobca) reálne o vadnosti úkonu (ako skutočnosti rozhodnej pre vznik bezdôvodného obohatenia) dozvedel. V tejto súvislosti poukázala napríklad na rozhodovacie prax Najvyššieho súdu ČR, ktorý sa obdobnou situáciou zaoberal v konaní pod sp. zn. 25 Cdo 3306/2007, rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 5 Cdo 121/2009 alebo Krajský súd v Prešove, sp. zn. 19Co/254/2014, Krajský súd Bratislava, sp. zn. 8Co/256/2013 alebo Najvyšší súd SR, sp. zn. 4 Obdo/34/2008 NS SR a ďalšie. S prihliadaním na spotrebiteľský charakter získaného bezdôvodného obohatenia poukázala na to, že v rámci spotrebiteľských vzťahov sa niektoré právne zásady uplatňujú odlišným spôsobom (v civilnom práve sú obchodnoprávne vzťahy s najnižším stupňom ochrany, nasledujú občianskoprávne vzťahy a po nich spotrebiteľské vzťahy, ktoré nesú najvyšší stupeň právnej ochrany na strane spotrebiteľa). Celá argumentácia žalovaného a súdu, je založená výlučne na predpoklade, že neznalosť zákona neospravedlňuje, resp. znalosť zákona sa u každého subjektu automaticky predpokladá. Pri vstupe a posúdení spotrebiteľského prvku v rámci tejto argumentácie by sme ale dospeli k záveru, že takýto postup pri spotrebiteľských veciach nie je možné použiť, keďže bol prekonaný v rámci rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít. V tejto súvislosti je zásadným faktom existencia ustáleného názoru Najvyššieho súdu SR a Ústavného súdu SR, ktorý bol vyslovený v mnohých rozhodnutiach a podľa ktorého zásada *vigilantibus iura scripta sunt* (neznalosť zákona neospravedlňuje) v spotrebiteľských veciach ustupuje dôležitejšiemu princípu, ktorým je ochrana práv spotrebiteľa (Najvyšší súd SR sp. zn. 6 M Cdo 9/2012, 5 MCdo 50/2012, 5MCdo/11/2012, 6 Cdo 1/2012, 2 M Cdo 1/2012, 6 M Cdo 9/2012, 5 M Cdo 2/2012 a Ústavný súd SR sp. zn. I. ÚS 258/2015, III. ÚS 515/2015-14, III. ÚS 620/2015-12 a mnohé ďalšie). Vychádzajúc z povahy spotrebiteľských právnych vzťahov, reality praktického života, a teda aj zdravému rozumu, odporuje požiadavka na podrobnej (až detailnej) znalosti právnych predpisov (akým je v danej veci zákon o bankách) zo strany spotrebiteľa. Preto neinformovanosť spotrebiteľa, resp. jeho nedostatočná informovanosť v tejto oblasti, mu nemôže byť na ujmu. „Premlčanie a plynutie premlčacích lehôt je pritom jedným z ukázkových príkladov právneho inštitútu, ktorý spadá pod použitie zásady *vigilantibus iura scripta sunt*. Napríklad NS SR v konaní pod sp. zn. 1 M Cdo 8/2008 vyslovil záver, že „V inštitúte premlčania sa premieta pravidlo *vigilantibus iura scripta sunt* (že zákony sú písané pre bdelych, teda pre tých, ktorí o svoje práva dbajú; alebo inak povedané, že právo patrí bdelym)“. Teda ak by aj bol správny výklad súdu o spôsobe plynutia subjektívnej premlčacej doby (čo nie je), potom by tento jednoznačne nebolo možné uplatniť v prípade, ak na strane oprávneného subjektu vystupuje spotrebiteľ. V ďalšom bode odvolania poukázala na uznesenia Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 3Cdo 169/2017, sp. zn. 4 Cdo 237/2005 a ďalšie. Ďalej uviedla, že v rámci civilného konania sa v spore uplatňuje zásada tzv. dôkazného bremena, ktorá vyjadruje skutočnosť, že podstatu uplatneného nároku musí žalujúca strana preukázať, podložiť dôkazmi. Uvedené však neznamená pasivitu žalovanej strany v spore. Teória v tejto súvislosti hovorí o tzv. presúvaní dôkazného bremena. Ide tu o rozdelenie bremena tvrdenia a dôkazného bremena medzi účastníkov konania v závislosti na aktuálnom stave (priebehu) konania a na tom, ako právna norma vymedzuje práva a povinnosti účastníkov hmotnoprávneho vzťahu (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 22. 9. 2010, sp. zn. 3 M Cdo 6/2010). V nadväznosti na uvedené bolo potom na žalovanom, ako v spore preukázal, že žalobkyňa už v čase podpísania zmluvy (resp. zaplataenia poslednej splátky) vedela, že zmluva je v rozpore so zákonom (pričom túto skutočnosť sám žalovaný vyvracia, keď považuje zmluvu za súladnú so zákonom), nebolo preukázané, že by žalobkyňa dňom zaplataenia tej ktorej splátky vedela, že došlo k vzniku bezdôvodného obohatenia na základe Zmluvy, ktorá je

predmetom tohto konania. Tieto tvrdenia žalovaného boli popreté, a v súlade s § 151 CSP uviedla, že v žalovaným deklarovanom čase nemala vedomosť o bezúročnosti zmluvy z dôvodov, že sám žalovaný neuznával argumentáciu žalobkyne, že by mal byť úver bezúročný a bez poplatkov, preto neexistuje racionálny argument, prečo by mal spotrebiteľ mať o bezúročnosti vedomosť, je v rozpore so zdravým uvažovaním, aby akákoľvek osoba vstupovala a plnila v právnom vzťahu, o ktorom vie, že je v rozpore so zákonom a v tomto zotrvala do splatenia všetkých záväzkov, čím by „dobrovoľne“ znižovala svoj životný štandard, ďalej tým, že žalobkyňa plnila svoje povinnosti zo zmluvy a uhradila všetky splátky znamená, že považovala zmluvu za súladnú so zákonom a o vzniku bezdôvodného nemala vedomosť. Dôkazná povinnosť účastníkov v sporovom konaní, t.j. povinnosť označiť dôkazy na preukázanie svojho tvrdenia, znamená, že iniciatíva pri zhromažďovaní dôkazov leží zásadne na účastníkoch konania. Účastník, ktorý neoznačil dôkazy potrebné na preukázanie svojich tvrdení, nesie nepriaznivé dôsledky v podobe takého rozhodnutia súdu, ktoré bude vychádzať zo skutkového stavu zisteného na základe vykonaných dôkazov. Rovnaké následky postihujú i toho účastníka, ktorý síce navrhol dôkazy o pravdivosti svojich tvrdení, no hodnotenie vykonaných dôkazov súdom vyústilo do záveru, že dokazovanie nepotvrdilo pravdivosť skutkových tvrdení účastníka. Zákon určuje dôkazné bremeno ako procesnú zodpovednosť účastníka za výsledok konania, pokiaľ je určený výsledkom vykonaného dokazovania. Dôsledkom toho, že tvrdenie účastníka nie je preukázané (v tom zmysle, že súd ho nepovažuje za pravdivé) ani na základe navrhnutých dôkazov, ani na základe dôkazov, ktoré súd vykonal bez návrhu, je pre účastníka nepriaznivé rozhodnutie (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 24.2.2010, sp. zn. 4 Cdo 285/2008). Obvykle platí, že skutočnosti navodzujúce žalované právo musí tvrdiť žalobca, zatiaľ čo okolnosti toto právo vylučujúce sú záležitosťou žalovaného. Bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno vystihuje aktuálnu skutkovú a dôkaznú situáciu konania. V priebehu sporu sa môže meniť, teda môže dochádzať k jeho prerozdeľovaniu. Pri posudzovaní dôkazného bremena na strane toho - ktorého účastníka treba rešpektovať tzv. negatívnu dôkaznú teóriu, t.j. pravidlo, že neexistencia (niečoho) majúca trvajúci charakter sa zásadne nepreukazuje. Na nikom totiž nemožno spravodlivo žiadať, aby preukázal reálnu neexistenciu určitej právnej skutočnosti (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 24.2.2010, sp. zn. 4 Cdo 13/2009). V závere konštatovala, že žalovaný neunesol dôkazné bremeno ohľadom preukázania skutočností, ktoré mu boli zjavne na prospech (premlčanie nároku). Námietka premlčania bola tak len formálna, žalovaný nepredložil jediný dôkaz o vedomosti žalobcu o vzniku bezdôvodného obohatenia (práve naopak, zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že túto vedomosť nemal) a dokonca ani len neoznačil žiadny dôkaz na podporu svojich tvrdení. Žalovaný (a súd sa s uvedeným stotožnil), teda len predpokladal, že by žalobca mohol mať tieto vedomosti, pričom len ich predpoklad nie je dostatočný na vyslovenie záveru, že by mala začať plynúť subjektívna premlčacia doba. Žalobkyňa v tejto súvislosti poukázala na niektoré aktuálne rozhodnutia súdov SR, ktoré sa nestotožnili s argumentáciou, ako ju predniesol žalovaný a v konečnom dôsledku i súd, rozhodnutie Okresného súdu Svidník z 22.2.2018, sp. zn. 7Csp/144/2017, rozhodnutie Okresného súdu Čadca z 22.2.2018, sp. zn. 5C/31/2017, rozhodnutie Krajského súdu v Žiline sp.zn. 5Co/49/2018-126 z 24. apríla 2018, sp. zn. 9Co/104/2018 z 31.5.2018, rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 14Co/254/2017 zo 17.7.2018, rozhodnutie Krajského súdu v Trnave sp.zn. 9Co/284/2017 z 27.3.2018.

6. Odvolací súd bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods.1 CSP - Na prejednanie odvolania nariadi odvolací súd pojednávanie vždy, ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie alebo to vyžaduje dôležitý verejný záujem.) prejednal odvolanie žalobkyne v rozsahu vyplývajúcom z § 380 ods.1 a 2 CSP a rozsudok ako vecne správny potvrdil podľa § 387 ods. 1, 2 CSP, lebo odvolací súd sa s jeho výrokom, ako aj s obsahom v celom rozsahu stotožňuje.

7. Žalobkyňou uplatnený odvolací dôvod podľa § 365 ods.1 písm. b) CSP (súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces), spočíva v tom, že nesprávny procesný postup súdu, znemožňujúci realizáciu práv strany sporu dosiahne určitú intenzitu, ktorá odôvodní záver o tom, že celé konanie sa nejaví ako spravodlivé.

8. Obsah práva na spravodlivý proces (right to fair trial) je pomerne široký (právo na prístup k súdu, právo na súd zriadený zákonom, právo na nezávislý a nestranný súd, právo na zákonného sudcu, právo na prejednanie vecí v primeranej lehote, právo na riadne poučenie o procesných právach a povinnostiach, právo byť vypočutý, právo navrhovať dôkazy a vyjadrovať sa k nim, kontradiktórnosť konania, rovnosť zbraní, zákaz prekvapivých rozhodnutí, zákaz ľubovôle, právo vyporiadať sa so všetkými relevantnými skutočnosťami, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, právo na preskúmanie rozhodnutia). Medzi

jeho zložky možno zaradiť predovšetkým (o. i.) aj právo na vypořádanie sa so všetkými relevantnými skutočnosťami v konaní zo strany súdu a právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia.

9. Odvolací dôvod podľa § 365 ods.1 písm. d) CSP, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, predstavuje vady konania, ktoré nie sú subsumované pod ostatné odvolacie dôvody avšak len za predpokladu, že mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie napr. nesprávne realizovaná manudukčná povinnosť (§ 160), postihujú chybný postup súdu prvej inštancie pri dokazovaní, nesprávne posudzovanie procesných otázok v priebehu konania (ktoré neboli predmetom samostatného rozhodovania), chybné poučovanie účastníkov a ďalšie nedostatky v jeho činnosti, ku ktorým došlo v priebehu konania alebo v súvislosti s rozhodovaním, pričom spôsobilým odvolacím dôvodom nie sú samy o sebe (bez ďalšieho), ale len vtedy, ak sú dôsledkom takého porušovania predpisov procesného práva, ktoré mohlo mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Vada konania, ktorá môže mať vplyv na správnosť rozhodnutia, v konkrétnom prípade nemusí mať za následok vecne nesprávne rozhodnutie a odvolací súd tu posudzuje otázku, či by obsah výroku rozhodnutia bol iný, keby k vade konania nedošlo. Typickou vadou, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci je také porušenie práv účastníka konania, v dôsledku ktorého mu bola odňatá možnosť konať pred súdom [napr. nedostatok vyznenia účastníka o pojednávaní súdu (vrátane oneskoreného predvolania či vyznenia), v dôsledku ktorého bol účastník vylúčený z prednesu, z práva vyjadriť sa k dokazovaniu a p., neposkytnutie odvolateľovi poučenia o povinnosti tvrdenia (§ 157 ods.2 CSP) ale aj § 171 ods.1 CSP alebo poučenia o dôkaznej povinnosti (§ 132 ods.1 CSP), aj keď to bolo podľa stavu konania potrebné, rozhodnutie o veci bez nariadenia pojednávania (§ 177 ods.2 CSP), i keď pre to neboli splnené podmienky], nesprávne posudzovanie procesných otázok v priebehu konania (ktoré neboli predmetom samostatného rozhodovania). Vadnosť konania môže účastník preukazovať nielen na základe skutkového a dôkazného stavu, ktorý tu bol v konaní pred súdom, ale tiež s prihliadnutím na skutočnosti a dôkazy, ktoré neboli pred súdom uplatnené. Vadou konania (dôkazného) je i okolnosť, že pri vykonávaní dokazovania nebolo postupované v súlade s príslušnými ust. CSP, napr. osoba, ktorá mala byť vyslúchaná ako svedok, bola vyslúchnutá ako účastník konania, svedok nebol o svojich povinnostiach riadne poučený, listinný dôkaz bol vykonaný v rozpore s § 204 CSP a podobne.

10. Odvolací dôvod podľa § 365 ods.1 písm. f) CSP (súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam) sa týka chyby v zisťovaní skutkového stavu veci súdom prvej inštancie spočívajúcej v tom, že skutkové zistenie, ktoré bolo podkladom pre jeho rozhodnutie je nesprávne, t. zn. musí ísť o skutkové zistenie, na základe ktorého vec posúdil po právnej stránke a ktoré je nesprávne v tom zmysle, že nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, pričom medzi chybami skutkového zistenia a chybami právneho posúdenia je úzka vzájomná súvislosť, keďže príčinou nesprávnych (v zmysle nedostatočných) skutkových zistení môže byť chybný právny názor, v dôsledku ktorého zisťoval iné skutočnosti, príp. zisteným skutočnostiam prisudzoval iný právny význam. Skutkové zistenie nezodpovedá vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s § 191 CSP (Dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo.) a to vzhľadom na to, že buď vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov strán sporu nevyplývali, ani inak nevyšli počas konania najavo, alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo. Nesprávne sú i také skutkové zistenia, ktoré založil na chybnom hodnotení dôkazov. Ide o situáciu, keď je logický rozpor v hodnotení dôkazov (v úsudku medzi porovnávanými skutočnosťami), príp. poznatkov, ktoré vyplývali z prednesov účastníkov alebo, ktoré vyšli najavo inak, z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, event. vierohodnosti alebo, keď výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 191-§ 194 CSP.

11. Žalobkyňa uplatnila tiež odvolací dôvod podľa § 365 ods.1 písm. h) CSP (rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci). Právnym posúdením je činnosť súdu prvej inštancie, pri ktorej aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav, t. zn. vyvodzuje zo skutkového zistenia, aké práva a povinnosti majú účastníci podľa príslušného právneho predpisu a nesprávnym právnym posúdením veci je jeho omyl pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (skutkové zistenie), pričom o mylnú aplikáciu právnych predpisov ide, ak použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť alebo aplikoval správny predpis, ale nesprávne ho vyložil, príp. ho na daný skutkový stav inak nesprávne aplikoval (z podradenia skutkového stavu pod právnu normu vyvodil nesprávne právne závery o právach a povinnostiach účastníkov konania) a použitie správneho ust. neznamená iba

opísanie jeho dikcie, ale i jeho správne priradenie k zistenému skutkovému stavu alebo inak vyjadrené posúdením veci po právnej stránke treba rozumieť výklad o tom, z ktorých ust. zák. alebo iného právneho predpisu vychádzal (prečo pod tieto ust. podradil zistený skutkový stav) a ako ho príp. vyložil, a výklad o tom, aké majú účastníci na základe zisteného skutkového stavu podľa týchto ust. vo vzťahu k predmetu konania práva a povinnosti a ako bola preto vec rozhodnutá.

12. Súd použil správny právny predpis, správne ho vyložil a na daný skutkový stav ho i správne aplikoval, t. zn. z podradenia skutkového stavu pod právnu normu vyvodil správne závery o právach a povinnostiach strán sporu.

13. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku v rámci odvolacieho prieskumu a v rozsahu žalobkyňou uplatnených odvolacích dôvodov dospel k záveru, že žiaden z odvolacích dôvodov uvedených v odvolaní nie je preukázaný.

14. Žalobkyňa učinila predmetom odvolacieho prieskumu predovšetkým otázku začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby pri nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia.

15. Súd prvej inštancie dospel na základe výsledkov vykonaného dokazovania k správne záveru, že žalovaný sa na úkor žalobkyne bezdôvodne obohatil, lebo v ich vzájomnom spotrebiteľskom právnom vzťahu prijal od nej nad rámec poskytnutého úveru peňažné plnenie, ktoré mu vzhľadom na absenciu údaju o RPMN nepatrilo (§9 ods.2 zákona č. 129/2010 Z.z.).

16. Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

17. Podľa § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil.

18. Podľa § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

19. Pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby je rozhodujúci deň, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu, a kto sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil. Oprávnený sa dozvie o vzniku bezdôvodného obohatenia a o tom, kto sa na jeho úkor obohatil vtedy, keď skutočne (preukázateľne) zistí skutkové okolnosti, na základe ktorých môže podať žalobu o vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia, t.j. keď nadobudne vedomosť o rozsahu bezdôvodného obohatenia a o osobe obohateného, a to bez ohľadu na to, že sa o týchto skutočnostiach mohol dozvedieť aj skôr. To, kedy sa oprávnený dozvedel (dospel k záveru), ako takýto jeho nárok vyplývajúci z týchto skutkových okolností možno právne kvalifikovať, nie je pri posudzovaní okamihu začatia plynutia subjektívnej premlčacej doby vôbec relevantné. To znamená, že oprávnený sa dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil (§ 107 ods. 1 OZ), keď získa znalosť tých skutkových okolností, z ktorých je možné zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie vyvodiť (Rozsudok NS SR 1Cdo 67/2011 z 1.5.2013, uverejnený v Zo súdnej praxe č.3/2013 pod publikačným č.22/2013, Rozsudok NS SR 5Cdo 121/2009 z 23.2.2011 - ASPI, Uznesenie NS SR 3Cdo 169/2017 z 10.1.2018 - web stránka NS SR).

20. Žalobkyňa s ohľadom na právnu zásadu, že neznalosť práva neospravedlňuje, mala od okamihu uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere vedieť, že zmluva, ktorú uzatvorila so žalovaným, neobsahuje všetky náležitosti v zmysle zákona č.129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách. Od okamihu oboznámenia sa s obsahom zmluvy a s jej náležitosťami si musela byť vedomá tej skutočnosti, že úver, ktorý bude čerpať od žalovaného je bezúročný a bezpoplatkový a je povinná vrátiť len sumu rovnajúcu sa istine. Bolo by neprimeranou ochranou jej práva posun subjektívnej premlčacej doby na deň, kedy sa od svojho právneho zástupcu dozvedela, že žalovaný sa na jej úkor obohatil, odvolací súd nevyhodnotil v spore právo žalobkyne, ale len námietku premlčania.

21. Treba preto vychádzať z toho, že žalobkyňa v čase uzavretia zmluvy vedela, že ak v zmluve chýba údaj o RPMN, úver je bezúročný a bez poplatkov. Dlžník už od začiatku preplácania istiny musí vedieť, že platí bez právneho dôvodu. Bezdôvodné obohatenie na strane žalovaného z dôvodu preplatenia istiny čerpaného úveru žalobkyňou vzniklo až v okamihu, kedy žalobkyňa prvýkrát preplatila istinu čerpaného úveru, ktorá presiahla splatenú istinu úveru a napokon jej tvrdenie, že o bezdôvodnom obohatení sa (subjektívne) dozvedela až po oznámení jej právnym zástupcom, že zmluva vykazuje také nedostatky, s ktorými zákon spája bezúročnosť a bezpoplatkovosť treba považovať za zjavne účelové, lebo sa reálne dozvedela, že na jej úkor došlo k bezdôvodnému obohateniu už dňom, v ktorom zaplatila sumu prevyšujúcu istinu, ktorú nebola povinná zaplatiť.

22. Subjektívna dvojročná premlčacia doba na vydanie bezdôvodného obohatenia v danom prípade uplynula a súd bol preto povinný prihliadnúť na námietku premlčania žalovaným dôvodne vznesenú, v dôsledku ktorej nemohol žalobkyňi priznať premlčané právo. Žalovaný vzniesol hmotnoprávnu námietku premlčania, na ktorú súd musel vziať zreteľ, lebo ak druhá strana účinne vzniesla námietku premlčania, nemožno ani v prípade spotrebiteľa pripustiť odlišnú interpretáciu ust. Občianskeho zákonníka o plynutí subjektívnej premlčacej doby, v ktorej sa môže domáhať vydania bezdôvodného obohatenia, čo napokon vyplýva z ustálenej súdnej praxe.

23. Podľa § 396 ods.1 CSP ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie. Podľa ods.2 cit. ust. ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie.

24. Podľa § 255 ods.1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

25. Podľa § 262 ods.1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Podľa ods.2 cit. ust. o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

26. Žalobkyňa nebola v odvolacom konaní úspešná a žalovaný mal síce v odvolacom konaní plný úspech, avšak žiadne trovy odvolacieho konania mu nevznikli, preto odvolací súd žiadnej zo strán sporu nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepri znal.

27. Pomer hlasov, akým bolo rozhodnutie prijaté: 3 hlasy za (§ 393 ods.2 druhá veta CSP).

Poučenie:

Proti rozsudku odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom.

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania.